

Дзітараптырна Мастацтва

Год выдання 34-ы
№ 39 (1988)
12 мая 1965 г.
СЭРАДА
Цана 4 кп.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САОУЗА ПІСЬМЕННІКАЎ БССР

ДА ўРАДАЎ, ПАРЛАМЕНТАЎ І НАРОДАЎ УСІХ КРАІН

ЗВАРОТ ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА КПСС, ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОўНАГА АВЕТА СССР І УРАДА САВЕЦКАГА САОУЗА З ВЫПАДКУ ДВАЦЦАЦІГОДЗЯ З ДНЯ ПЕРАМОГІ НАД ФАШЫСЦКАЙ ГЕРМАНІЯЙ

Дваццаць гадоў назад скончылася самая цяжкая і ровапалітная вайна ў гісторыі. Гітлераўскі фашызм — ата параджанне чорных сіл сусветнай рэакцыі, канцэпцыйнае выражэнне варварства і злычываў супраць алавецтва — быў зрынуты ўшчэнт. Фашысцкая Германія безагаворачна капітулявала.

Усю свету вядомы гістарычны падзів савецкага арда, які прыняў на сабе асноўны цяжар барацьбы з ішызмам. На савецка-германскім фронце былі пера-олаты галоўныя сілы гітлераўскай арміі. Тут знайшлі вал бисслаўны канец фашысцкай палчываці, які вадваліся свайб «непераможнасцю». Сілы Перамогі над рынуным рэйхстагам узнялі геранічна савецкія лойны.

Разгром германскага фашызму і яго саюзнікаў — г-а вялікая перамога ўсіх свабодалюбных народаў. Іна кавалася аб'яднанымі намаганнімі дзяржаў анты-гітлераўскай ааліцыі, партызан, байдоў народнага ру-у Супраціўлення, усіх антыфашыстаў, дамкратаў, атрытаў, барацьбітоў за нацыянальную свабоду. Сёнь-у, у азен павінашгодзя слаўнай Перамогі, савецкія лоды аддаючы належнае ўсім, хто заваўваў перамогу над варогам. Яны асабліва вшунючы вайну арміі кра-і антыгітлераўскай кааліцыі, партызан, усіх удзельні-аў Супраціўлення, якія геранічна змагаліся супраць аўдынага ворага. Яны вітаючы мужных нямецкіх ба-ацьбітоў руку Супраціўлення фашызму, якія ўнеслі іклад у вызваленне свайб радзімы ад ішызму.

Вялікая перамога далася дарагоў цаной. Пяцьдзесат іаьнаў забітых, дзесяці мільёны пакалечаных, гора пакуты ўдоў і сірот — вошх колкі каштавала чала-іштву другая сусветная вайна. Вайна забрала больш як 20 мільёнаў жыццяў савецкіх людзей. Фашысцкімі вар-арамі было разбурана 1.700 гарадоў, спалена больш як 70 тысяч сёл і вёсак. І гэта толькі некаторыя факты, якія напамінаюць аб нашых ахвартах.

Цяжкія страты і пакуты пранесли гітлераўцы і наро-ады Польшчы, Югаславіі, Чэхаславакіі, Францыі, Анг-іі, Грэцыі, Бельгіі, Нарвегіі, Даніі і многіх ішых кра-і. Яны не забудуць страшнага часу, калі са зварыннай жорсткасцю гітлераўцы знішчалі ў канцэнтрацыйных тагарах ваеннапалонных, жанчын, старых, дзяцей, калі ледч гітлераўскія фабрыкі мачылі дымілы па ўсёй Еўропе. Руіны савецкіх гарадоў і вёсак, Асвенцім і Бухенвальд, руіны польскай сталіцы Варшавы і англійскага горада Коветры, чэшскага паселішча Літвіны і французскай вёскі Ардуу застануцца ў памяці чалавецтва як ам-кращэе жудаснае злычываўства фашызму.

Народы ўспамінаюць аб грозных падзеях мінулай вайны для таго, каб зрабіць сёння вывады для цяпер-ашняга і будучага.

Другая сусветная вайна паказала, што ў наш час лю-абыя прэтэнзіі на заваяванне сусветнага панавання не-мінуа чаканяўня сакрушальным крахам. Гэта — сур'езнае напярэджанне ўсім тым, хто зноў, аспрабаўва-а бы паісці па шляху Гітлера. Народы зматуюць усіх, хто ў імя ўстаўлення свайб панавання рыхтуеца ўніжунь чалавецтва.

Другая сусветная вайна паказала, што ў сучасным свеце няма сіл, здольных спыніць вялікі рух народаў у разгром савецкага прагрэсу і нацыянальнага вы-авалення. Добра вядома, што тыя, хто пад прыкрыццём «автжамінітарнага пакта» падрыхтоўваў і пачынаў вайну, хто падштурхоўваў агрэсараў, выно івалі пла-аў разгрому савецкага, міжнароднага рэвалюцыйнага руху. Аднак вынікі вайны вырашылі народы, якія абвер-лі разлікі ворагаў прагрэсу.

Сусветна-гітарычная перамога над фашызмам змяні-ла палітычнае аблічча свету. У ходзе антыфашысцкай барацьбы і народна-демкратычных рэвалюцыйна-нарадзіліся новыя сацыялістычныя дзяржавы на Захадзе і ўсходзе, старэлася сусветная сістэма сацыялізма. Сацыялізм даказаў, што гэты лад неперажывіць, што ён трывала ўсталяваўся на зямлі і цяпер тым больш нікому не ўдасца зрабіць тое, на чым зламаў хрыбет германскі фашызм.

Разгром ударных сіл міжнароднай рэакцыі — герман-скага, італьянскага фашызму і японскага мілітарызму — у велізарнай ступені садзейнічаў уздыму нацыянальна-вызваленчай барацьбы прыгнечаных народаў Азіі, Аф-рыкі і Латанскай Амерыкі. Вялікую перамогу атрымаў ішматыліённы кітайскі народ. На шлях сацыялізма бу-дуць станавіцца ўсё новыя краіны. Такі закон гітарыч-нага развіцця.

Другая сусветная вайна навучыла народы і ішаму. Уся гісторыя яе падрхоўкі і разважання сведчыць аб тым, што калі набліжаецца пагроза вайны, самае ня-азначнае прамаруджанне з актыўнымі дзеяннямі супраць яе раўназначна заахочванню агрэсараў. Ші можна бы-ае не далучыць злычывыя авантуры гітлераўскага фа-шызму? Так, можна, калі б міралюбныя сілы былі згуртаваны, дзейнічалі актыўна, а пэўныя колы на

Захадзе не паддаліся б угаворам фальшывых міра-твораў, якія на справе заахочвалі агрэсараў і высту-паілі на сутнасці супраць нацыянальных ітарскаў сна-іх краін. Так, можна, калі б саеочасова была створана грывалая сістэма калектыўнай биспекі, за якую высту-паў Савецкі Саюз.

Цяпер свет стаіць перад пытаннем: як прадухіліць ноўую сусветную вайну, якая абрушылася б на ча-лавецтва германска-японскай катастрофай.

Навукова-тэхнічная рэвалюцыя дада ў руку чалавеча магутныя сілы: ён прыкі і глыбіню атамага ядра, па-чаў штурмаваць касмічныя далі. Вялікі дасягненні ча-лавецкага генія павіны быць скіраваны на стварэння ма-ы.

Аднак становішча цяпер такое, што хоць планета перанасычана ўжо зброяй масавага знішчэння, ствара-юцца новыя, яшчэ больш халіваыя сродкі. Гонка ўзбра-енняў не сціхае. То ў адным, то ў другім раёне свету ўнікаючы ачагі напружанасці, развіваючы лакальныя войны, якія могуць перарасці ў сусветны пажар.

Справядліваю трымоту народаў усіх краін выкліка-юць сёння падзеі ў В'етнаме. На вачах па ўсяго свету ўзброеныя сілы ЗША ажыццяўляючы ітарвенцыю ў Паўднёвым В'етнаме, робяць варварскія бомбардзіроў-кі тэрыторыі Дамкратычнай Рэспублікі В'етнам. Гэтыя дзеянні неаьга кваліфікаваць інакш, як прамую агрэ-сію. Сацыялістычныя краіны, усе міралюбныя народы ўладна патрабуюць неадкладнага спынення амерыкан-скай агрэсіі, вываду амерыканскіх войск з Паўднёвага В'етнама, няўхільнага выканання Жэнеўскіх пагаднен-наў, заклікаючы забеспячыць свабоду і незалежнасць усёму в'етнамскаму народу.

Небяспечна ачаг напружанасці захоўваецца ў раёне Карэйскага мора, дзе не спыняюцца правакацыі су-праць гераніі Кубы, дзе ажыццяўляю ітарвенцыю войскі ЗША ў Дамініканскую Рэспубліку. У Конга, Ан-голе, Мазамбіку і некаторых ішых краінах каланіза-тары спрабуюць збройна задушыць нацыянальна-выза-ленчую барацьбу народаў. Але ні бомбы, ні газы, ні на-ленную барацьбу народаў. Але ні бомбы, ні газы, ні на-ленную барацьбу народаў. Але ні бомбы, ні газы, ні на-ленную барацьбу народаў. Але ні бомбы, ні газы, ні на-ленную барацьбу народаў.

САРДЭЧНАЕ ВІНШАВАННЕ

Брэсцкаму абкому КП Беларусі, абласнаму Савету дэпутатаў працоўных, салдатам, сержантам і афіцэрам Брэсцкага гарнізона, працоўным горада Брэста і вобласці

Цэнтральны Камітэт Камуні-стычнай партыі Беларусі, Прэзі-дэум Вярхоўнага Савета і Савет Міністраў Беларускай ССР сардэч-на вішунючы вайну Брэсцкага гарні-зона і пагранічнаў, усіх пра-цоўных горада з прываеннем Брэ-сцкай крэпасці высокага звання «Крэпасць-герой» з уручэннем ёй ордэна Леніна і медаля «Залатая Зорка».

Абарона Брэсцкай крэпасці на-лекі ўпісана ў геранічныя летапіс-ратныя падзівыў сёну і дачок нашай Айчыны. Яна з'яўляецца ўзорам выдатнай воінскай до-блесці.

Уласцівы савецкім людзям ма-сыны геранізм, мужнасці і самаах-авраення, таварыскасці і брацкай ўзаемавараўка дазволілі героям Брэста больш, як месці аднавіць шалёныя атакі праціўніка, адшва-ць на іх сабе буйныя сілы фашысц-кіх войск.

Падзіві слаўных салдат, каман-дзіраў і палітработнікаў Брэсцкага гарнізона стаў натхняючым пры-кладам для вайны Савецкай Ар-міі і ўсяго народа ў іх геранічнай барацьбе супраць нямецка-фа-шысцкіх захопнікаў.

Цэнтральны Камітэт Камуні-стычнай партыі Беларусі, Прэзі-дэум Вярхоўнага Савета і Савет Міністраў БССР жадаючы воінам Брэсцкага гарнізона, слаўным па-гранічнікам, усім працоўным гора-да новых вялікіх поспехаў у ажыццяўленні задач камуністычна-га будаўніцтва, умацавання экан-амічнай і абароннай магутнасці сацыялістычнай Радзімы.

**ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ
КАМПАРТЫІ БЕЛАРУСІ
ПРЭЗІДЫУМ ВЯРХОўНАГА
САВЕТА БССР
САВЕТ МІНІСТРАў
БЕЛАРУСКАЙ ССР**

УРУЧЭННЕ ЮБЛЕЙНЫХ МЕДАЛЯў КІРАўНІКАМ ПАРТЫ І САВЕЦКАЙ ДЗЯРЖАВЫ

Старшыня Прэзідыума Вярхоў-нага Савета СССР А. І. Мікаіян 9 мая ўручыў у Крэплі юблейныя медалі «Дваццаць гадоў перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг.» кіраўнікам Камуністыч-най партыі і Савецкай дзяржавы.

Медалі ўручаны таварышам Л. І. Брэжневу, Г. І. Воранаву, А. П. Кірыленку, А. М. Касыгіну, К. Т. Мазураву, Д. С. Паліянску, М. А. Сулаву, М. М. Швэрніку, А. М. Шалейну, В. В. Грышчану, П. Н. Дзёмічаву, Д. Ф. Усцінаву, Ю. У. Андропаву, Б. М. Панамаро-ву, А. П. Рудакіну, а таксама намеснікам Старшыні Савета Мі-ністраў СССР В. Э. Дамшчыну, М. А. Лясечку, П. Ф. Ламаку, І. Т. Новікаву, Л. В. Смірнову.

Таварышу А. І. Мікаіян юблей-ны медалі ўручыў Першы сакра-тар ЦК КПСС Л. І. Брэжнеў.

Масква, 9 мая 1965 года. Па Краснай плошчы прасяць вэтэраны Сіда Перамогі, узняты 20 год назад нашымі войскамі над рэйхстагам.

СЛАўНАЕ СВЯТА НАРОДА-ПЕРАМОЖЦА

Над Красной плошчай — кры-лы перамогі. Сёння плошча пра-сікнута веснавой свежасцю, ра-даесцю, нецярплівым чаканнем урачыстасці.

І ўбранне яе адпавядае свя-ту — яркае, малодуічае. На ад-ным з будынкаў дата «9 мая» і словы: «Дзень Перамогі». Лыбы «1945» і «1965» сведчаць, што ўжо два дзесяцігоддзі мы жывём мірным жыццём.

Пад чырвоным сцягам ішлі ў бой войны. Сіг з партрэта вялі-кага Леніна — на фасадзе ГУМА. «Наперад, да перамогі камунізма!» — заклікае лозунг. Да партыі, да народа звернуты прывітанні, якія палымнеюць у цэнтры Краснай плошчы: «Няхай жыве створаная Леніным слаўная Камуністычная партыя Савецкага Саюза!», «Слава вялікаму савецкаму народу — до-блеснаму будаўніку камунізма, мужнаму барацьбіту за мір і шча-сць ўсіх людзей на зямлі!».

«Людзі гул запаўняе ўсю пра-сторыю Краснай плошчы. На гра-нічных трыбунах тысячаі іскраў зааючы баючы ўзнагароды вэтэ-ранаў мінулай вайны.

На трыбунах — дэлегацы і па-сланцы камуністаў многіх краін, дзеячы прафсаюзаў, жаночых, маладзёжных і ішых грамадскіх арганізацый, вэтэраны вайны з са-цыялістычных краін, а таксама з Францыі, Англіі, ЗША, многіх ішых дзяржаў.

Тут жа члены дыпламатычнага корпуса, ваенныя, ваенна-марскія і ваенна-паветраныя аташ пры замежных пасольствах у СССР.

На Цэнтральнай трыбуне Маў-залея — таварышы Л. І. Брэжнеў, Г. І. Воранаў, А. П. Кірыленка, А. М. Касыгін, К. Т. Мазураў, А. І. Мікаіян, Д. С. Паліянскі, М. А. Сулаў, М. М. Швэрнік, А. М. Шале-ичаў, Д. Ф. Усцінаў, Ю. У. Анд-ропаў, Б. М. Панамароў, А. П. Рудакіў. Разам з імі кіраўнікі дэлегацый сацыялістычных краін: Балгарыя — В. Вельчў, Венгрыя — М. Айт'а, Дамкратычная Рэспуб-ліка В'етнам — Н'іем Суан Пем, Германская Демкратычная Рэспуб-ліка — В. Штоф, Кітаў — Лінь Фані, Карэйская Народна-Дема-кратычная Рэспубліка — Со Чэр, Рэспубліка Куба — Мануэль Лу-сарда Гарсія, Мангольскай Народнай Рэспубліка — Ц. Ду-гэрсурэн, Польшчы — Р. Стпа-лечкі, Румыні — Э. Бодзіар, Югаславія — Л. Калішўскі, Алжы-р — Х. Бумедзьян і Бен Махджуб.

Тут жа Старшыня Прэзідыума На-роднага сходу Народнай Рэспублі-кі Балгарыі Георгій Трайкаў, член Палітбюро ЦК САНП, сакратар ЦК, сакратар Нацыянальнага Са-вета абароны ГДР Эрых Хонекер.

На трыбунах Маўзалея зна-ходзяцца кіраўнікі ваенных дэлега-цый, якія прыбылі па запрашэнню Міністэрства абароны СССР на святкаванне 20-й гадавіны перамогі над гітлераўскай Германіяй.

На трыбуне Маўзалея зна-ходзяцца маршалы Савецкага Саюза

ВАЕННЫ ПАРАД У ГОНАР ДНЯ ПЕРАМОГІ НА КРАСАЙ ПЛОШЧЫ ў МАСКВЕ

І. Х. Баграмян, А. А. Грчка, А. І. Яромніка, Г. К. Жўка, М. В. Захараў, Н. І. Крылоў, К. С. Маскаленка, К. К. Ракасоў-скі, В. Д. Сакалоўскі, Ф. І. Голя-каў, Галоўны маршал авіяцыі К. А. Вяршынін, адмірал флоту С. Г. Гаршкоў, Галоўны маршал браньтанкавых войск П. А. Ротмі-страў і ішчыя военачальнікі, а таксама прадстаўнікі «Старой гвар-дыі», чые іменны вядомы ішчэ з часоў грамадзянскай вайны, мар-шалы Савецкага Саюза С. М. Бу-дзёнын, К. Я. Варашчылаў, С. К. Цімашанка.

Сярод прысутных на трыбунах нашы праслаўленыя лётчыкі трой-цы Героя Савецкага Саюза гене-рал-палкоўнік авіяцыі А. І. Пары-шыкін і генерал-лейтанант авія-цыі І. М. Кажадуб.

«Звоў кургантаў. Роўна 10 га-дзіў паказваюць стрэлкі на Спа-скай вежы Крэмыя. На плошчу выязджае ў адкрытай машыне міністр абароны СССР Маршал Савецкага Саюза Р. Я. Маліноўскі, які прымае парад. Насустрэч ідуць найброўцаў камандуючы пара-даў генерал арміі А. П. Белаво-раў. Ён рапартуе міністру аб га-тоўнасці войск Маскоўскага гар-нізона да парада ў гонар Дня Пе-рамогі.

«Вшуню са святам дваццатая гадавіна перамогі савецкага наро-да ў Вялікай Айчыннай вайне!» — гаворыць маршал Р. Я. Маліноў-скі, спыняючыся перад бездоку-рымі радамі. У адказ гучыць дру-жнае «ура!».

«Аб'яўшы войскі, Р. Я. Малі-ноўскі падымцае на трыбуну Маўзалея і гаворыць прамоу.

«Два дзесяцігоддзі таму на-зад — сказаў Р. Я. Маліноўскі, — перамогам закончылася Вялікая Айчынная вайна і тут, на Краснай плошчы, ля Маўзалея Уладзіміра Ільіча Леніна, былі кінуты на зям-лю сігні пераможнага фашысцка-га вермахта.

У гісторыі нашай Радзімы не было больш сурогава і цяжкага вы-прабавання, чым Вялікай Айчын-най вайна.

Перамога ў Вялікай Айчыннай вайне з'яўляецца найвячэйшым све-дчаннем перавагі савецкага грама-дскага ладу, непарушанай трыа-ласці і жыццяздольнасці сацыялі-стычнай дзяржавы, маральна-па-літычнага адзінства народаў нашай Радзімы, неадольнай сілы мар-ксісцка-ленінскай ідэй.

Перамога ў Вялікай Айчыннай вайне далася нам нялёгка. Мільё-ны сёну і дочка савецкага наро-да аддалі за яе свае жыцці, пра-длілі кроў, страцілі здароўе. Ма-гутныя Савецкая дзяржава, зля-гчунья раіны, нанесеныя ворагам, знаходзяцца цяпер у росквіце сваіх сіл і ўпаўняна ідзе ленінскім ку-рсам да камунізма. Перамога над ім — гэта перамога над ім.

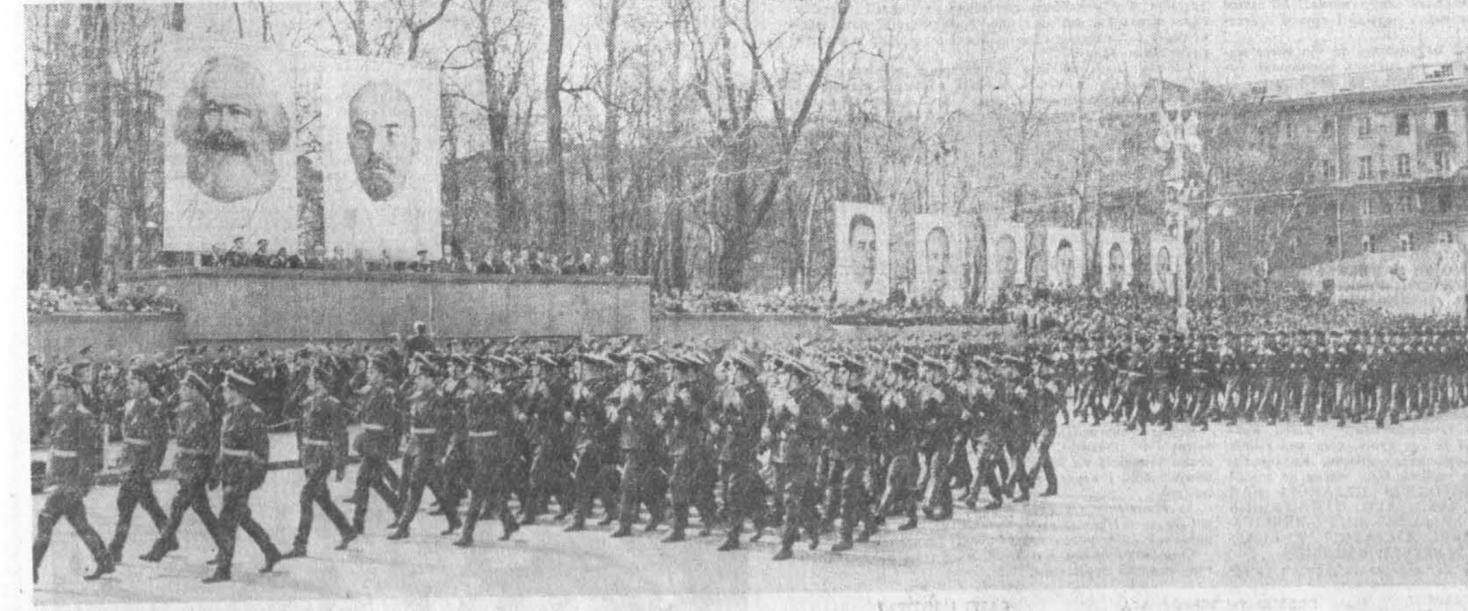
На прыеме былі кіраўнікі Ка-муністычнай партыі і Савецкага ўрада, партыйныя, дзяржаўныя, грамадскія дзеячы СССР, вядомыя военачальнікі, старшыя большавікі, Героя Савецкага Саюза і Сацыялі-стычнай Працы.

Сярод гасцей знаходзіліся за-межныя дэлегацыі, якія прыбылі ў Маскву на святкаванне дваццат-ай гадавіны перамогі над гіт-лераўскай Германіяй, прадстаўнікі брацкіх камуністычных і рабочых партый, кіраўнікі дыпламатычных прадстаўніцтваў, акрэдытаваныя ў СССР, савецкія і замежныя жур-налісты, вышэйшыя прадстаўнікі духавенства.

Ад Імя Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, Прэзідыума Вярхоўнага Са-вета СССР і Савецкага ўрада Л. І. Брэжнеў гораца павінаваў усіх савецкіх людзей, слаўных во-інаў, зарубежных гасцей, усіх, хто ўнёс сваю лепту ў вялікую справу разгрому фашызму, з дваццатгод-дзеям Перамогі і пажадаў усім до-брага здароўя, поспехаў у рабоце, вялікага шчасця.

Прыемі прашоў у брацкай, сардэч-най абстаноўцы.

Па матэрыялах ТАСС.

Мінск, Цэнтральная плошча, 9 мая 1965 года. У час парада войск Мінскага гарнізона.

ІМЕНЫ МУЖНЫХ

Навечна застануцца ў памяці працоўных нашай рэспублікі іменны тых, хто ў гады Вялікай Айчыннай вайны змагаўся з ворагам. Многія сны і дочкі беларускага народа аддалі свае жыцці ў імя перамогі. У памяці аб мужных ішат вуліц нашай сталіцы названа іх іменамі. Вуліцы Смалячкова, Кедзішкі, Грыцаўца, Гастэлы, Кашавага...

У дні святкавання гадавіны слаўнай Перамогі на гэтых вуліцах устаноўлены мемарыяльныя дошкі. Адна з іх, прымацаваная на до-ме № 1 па вул. В. Харужай, паведамляе: «Вуліца названа іменем слаў-нага дачкі беларускага народа Героя Савецкага Саюза Харужай Ве-ры Захараўчы, арганізатара камуністычнага падполля ў горад Віцебску ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Імя слаўнага мсціўца сцяпнёра Хведоса Смалячкова высечана на дошцы, устаноўленай на до-ме № 1 па вуліцы, названай у яго гонар.

На вуліцах Мінска ўстаноўлены 18 мемарыяльных дошак.

